

51601318 : สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน

คำสำคัญ : การประเมิน / สิ่งแวดล้อมด้านกายภาพ / ชายหาดท่องเที่ยว

นักเขียน จินนุพผา : การสร้างรูปแบบการประเมินคุณภาพสิ่งแวดล้อมด้านกายภาพของชายหาดท่องเที่ยว,  
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : อ. ดร. สวรรยา ชื่อเล่ม 88 หน้า.

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างรูปแบบการประเมินคุณภาพสิ่งแวดล้อมด้านกายภาพของชายหาดท่องเที่ยว ซึ่งประกอบด้วยดัชนี เกณฑ์การให้คะแนนดัชนีและวิธีการประเมิน ในเบื้องต้นผู้วิจัยกำหนดจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัย ของสถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม(2550) สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและสถาบันวิจัย สภาวะแวดล้อม (2545) กรมควบคุมมลพิษ (2549) สวรรยา (2551) และ Micallef and Williams (2004) และนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ที่เป็นนักวิชาการด้านการท่องเที่ยว สิ่งแวดล้อมและผู้ประกอบการในธุรกิจการท่องเที่ยว พิจารณาความถูกต้องเหมาะสมของ รูปแบบการประเมิน

ผลการศึกษาพบว่าเกณฑ์การประเมินประกอบด้วยดัชนีด้านความเป็นธรรมชาติ จำนวน 12 ดัชนี ได้แก่ สีของ เม็ดทราย ความกว้างของชายหาด ขนาดของเม็ดทราย ความนุ่มของพื้นทรายบริเวณชายหาด บริเวณส่วนบนของชายหาด (ลักษณะสันทราย) โปรงถ้ำชายทะเล หน้าผาชายทะเล เกาะหินชะลูหรือหินโค้ง สะพานหินธรรมชาติ สันดอนเชื่อมเกาะ การกัดเซาะชายฝั่ง ความลาดชันของชายหาด และดัชนีด้านความสวยงาม จำนวน 13 ดัชนี ได้แก่ ความเป็นระเบียบของม้านั่ง ริมหาด ความเป็นระเบียบของร้านค้าริมหาด ความเป็นระเบียบของท่าเทียบเรือ/จอดเรือริมหาด ปริมาณขยะค้างบนหาด การรुक้าจากสิ่งปลูกสร้างถาวร การรुक้าจากสิ่งปลูกสร้างชั่วคราว วัสดุแหลมคมบริเวณชายหาด ความสะอาดชายหาดโดยรวม เส้นทางการเข้าถึงชายหาด การเชื่อมโยงกับเส้นทางการท่องเที่ยวหลัก การให้ออกาสพื้นที่ของชายหาดในการฟื้นตัว หอ้งน้ำ – สุขา สำหรับคนพิการ ช่องทางเดิน/ทางลาดสำหรับคนพิการ แต่ละดัชนีมีค่า 1-5 คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนน (Rating scale : R) และค่าถ่วงน้ำหนักดัชนี (Weighting score : W) ด้านความธรรมชาติมีค่าเท่ากับ 1 คะแนน ด้านความสวยงาม มีค่าเท่ากับ 2 คะแนน การประเมินสิ่งแวดล้อมด้านกายภาพคำนวณโดยใช้วิธี Weighting Score Equation หาจาก  $W_n R_{i-n} + W_o R_{i-n}$  โดย  $W_n$  และ  $W_o$  หมายถึง ค่าถ่วงน้ำหนักดัชนีด้านความเป็นธรรมชาติและ ความสวยงาม ตามลำดับ  $R_{i-n}$  หมายถึง คะแนนดัชนีที่ 1, 2, 3, ..., n ผลรวมคะแนนที่ได้จะนำมาแบ่งระดับคุณภาพสิ่งแวดล้อมด้านกายภาพของชายหาดท่องเที่ยวเป็น 3 ระดับ คือ สิ่งแวดล้อมด้านกายภาพของชายหาดดีมาก ปานกลาง และต่ำมากต้องปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินที่ได้นำไปประยุกต์ใช้กับชายหาดชะอำ ชายหาดบึกเตียน และชายหาดเจ้าสำราญ พบว่า คุณภาพสิ่งแวดล้อมด้านกายภาพของชายหาดชะอำอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง (ระดับชั้น 2) ซึ่งมีค่าคะแนนด้านความสวยงาม เท่ากับ 78 คะแนน ค่าคะแนนด้านความเป็นธรรมชาติ เท่ากับ 24 คะแนน ค่าคะแนนรวมคุณภาพสิ่งแวดล้อมด้านกายภาพของ ชายหาดชะอำ เท่ากับ 102 คะแนน ส่วนคุณภาพสิ่งแวดล้อมด้านกายภาพของชายหาดเจ้าสำราญอยู่ในเกณฑ์ต่ำมากต้องปรับปรุง (ระดับชั้น 3) ค่าคะแนนด้านความสวยงาม เท่ากับ 58 คะแนน ค่าคะแนนด้านความเป็นธรรมชาติ เท่ากับ 25 คะแนน และ ค่าคะแนนรวมคุณภาพสิ่งแวดล้อมด้านกายภาพของชายหาดเจ้าสำราญ เท่ากับ 83 คะแนน และคุณภาพสิ่งแวดล้อมด้านกายภาพ ของชายหาดบึกเตียนอยู่ในเกณฑ์ต่ำมากต้องปรับปรุง (ระดับชั้น 3) ค่าคะแนนรวมด้านความสวยงาม เท่ากับ 56 คะแนน ค่าคะแนนด้านความเป็นธรรมชาติ เท่ากับ 21 คะแนน และค่าคะแนนรวมคุณภาพสิ่งแวดล้อมด้านกายภาพของชายหาดบึกเตียน เท่ากับ 77 คะแนน

รูปแบบการประเมินที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปขยายผลประยุกต์ใช้กับชายหาดท่องเที่ยว อันเป็นประโยชน์ในการวางแผนพัฒนาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชายหาดต่อไป

สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน      บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร      ปีการศึกษา 2552  
ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ .....

51601318 : MAJOR : PUBLIC AND PRIVATE MANAGEMENT

KEY WORDS : ASSESSMENT / PHYSICAL ENVIRONMENT / TOURISM BEACH

NUTTAMOEI JEENBUBPHA : PHYSICAL ENVIRONMENTAL ASSESSMENT MODEL FOR TOURISM BEACH. THESIS ADVISOR : SAWANYA SUELUEAM, Ph.D. 88 pp.

The objective of this research was created physical environmental assessment on tourism beach including index, index scoring rubric, and assessment. Initially, the researchers develop by studying document and research of Environmental Research Institute (2007), Office of Natural Resources and Environmental Policy and Planning and Environmental Research Institute (2002), Pollution Control Department (2006), Sawanya (2008), and Micallef and Williams (2004). Then it was brought to specialists who are scholar of tourism, environment, and entrepreneur in tourism business to consider propriety of assessment.

According to the result, it was found that there are 12 indexes of nature; beach width, sand grain's size, sand color, sand size, tenderness of sand within beach area, dune of beach, sea cave, sea cliff, sea stack, sea arch, tombolo, coastal erosion, beach gradient. While 13 indexes of beauty consist of beach bench tidiness, orderliness of shop on beach, tidiness of harbor/pier, remaining waste on beach, encroachment of permanent construction, encroachment of temporary construction, garbage or spiky material on beach, overall cleanness of beach, accessible path to beach, connection to the main tourist routes, possibility of beach self-recovery, toilets for disabled people, path/ramp for disabled people. Each index range from 1 to 5 points according to rating scale: R, and index weighting score: W. The value of nature was 1 points, and 2 points for the beauty. The physical environmental assessment used weighting score equation to calculate a value from  $W_n R_{i-n} + W_b R_{i-n}$ , where  $W_n$  and  $W_b$  refer to index weight score of nature and beauty respectively.  $R_{i-n}$  refers to index score of 1, 2, 3, ... , n. The sum of score was categorized into 3 levels of physical environment of tourism beach; the beauty of physical environment of the beach is very good, medium, and very low (must be improved).

This model was applied in 3 beaches Cha-Am beach, Puktien beach and Chao Samrarn beach. The physical environment quality of Cha-Am beach was satisfied (level 2). The value of nature was 24 points, and 78 points for the beauty and the total of physical environment quality was 102 points. Physical environment quality of Chao Samrarn beach was low (level 3). The value of nature was 25 points, and 58 points for the beauty and the total of physical environment quality was 83 points. At Chao Samrarn beach, physical environment quality of Chao Samrarn beach was low (level 3). The value of nature was 21 points, and 56 points for the beauty and the total of physical environment quality was 77 points.

The assessment will be beneficial to the concerned organizations to extend results and apply to the tourism beaches. It can lead to be beneficial data and further support the tourism beach.

---

Program of Public and Private Management Graduate School, Silpakorn University Academic Year 2009  
Student's signature .....  
Thesis Advisor's signature .....